

Patvirtinta
Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministro
2025 m. d. įsakymu Nr.

LIETUVOS AKREDITACIJOS IR STANDARTIZACIJOS AGENTŪROS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos akreditacijos ir standartizacijos agentūra (toliau – LASA) yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija).
2. Agentūros veiklos paskirtis – įgyvendinti valstybės politiką ekonomikos ir inovacijų ministrui (toliau – ministras) pavestojė ekonomikos politikos (akreditacijos ir standartizacijos) srityje, siekti nacionalinės akreditacijos įstaigos ir nacionalinės standartizacijos institucijos tikslų bei atlikti reikiamas funkcijas.
3. Agentūros savininkė yra valstybė. Agentūros savininko teises ir pareigas įgyvendina Ministerija, kuri koordinuoja ir kontroliuoja Agentūros veiklą.
4. Įgyvendindama Agentūros savininko teises ir pareigas Ministerija atlieka Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytas funkcijas.
5. Agentūra yra biudžetinė įstaiga, kurios juridinio asmens kodas – 188710976, turinti sąskaitą valstybės išde ir antspaūdą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu. Agentūros buveinės adresas: LT-01100 Vilnius, T. Kosciuškos g. 30.
6. Agentūros finansavimo šaltiniai – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai ir kitos teisėtai gautos lėšos.
7. Agentūros vieši pranešimai ir kita informacija skelbiama Agentūros interneto svetainėje (<https://lasa.lrv.lt>), prireikus ir kitose visuomenės informavimo priemonėse.
8. Agentūros nuostatai keičiami Biudžetinių įstaigų įstatymo nustatyta tvarka.

II SKYRIUS AGENTŪROS VEIKLOS TIKSLAI IR FUNKCIJOS

9. Agentūros veiklos tikslai – dalyvauti formuojant valstybės politiką akreditacijos ir standartizacijos srityje ir ją įgyvendinti, užtikrinti akreditavimo rezultatų ir akredituotų atitikties vertinimo įstaigų veiklos rezultatų tarptautinį pripažinimą, rengti ir platinti nacionalinius standartus ir nacionalinius standartizacijos leidinius, atstovauti nacionaliniams interesams tarptautinių akreditacijos ir standartizacijos institucijų bei Europos akreditacijos organizacijos ir Europos standartizacijos organizacijų veikloje.
10. Agentūra, siekdama Nuostatų 9 punkte nurodytų veiklos tikslų, atlieka Lietuvos Respublikos atitikties vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos standartizacijos įstatyme ir 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr. 765/2008, nustatančiame akreditavimo reikalavimus ir panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, bei 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas

87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB, nustatytas nacionalinės akreditacijos įstaigos ir nacionalinės standartizacijos institucijos funkcijas, teikia Ministerijai informaciją ir pasiūlymus akreditacijos ir standartizacijos srities teisinio reguliavimo tobulinimo klausimais.

11. Veikdama kaip nacionalinė akreditacijos įstaiga Agentūra taip pat atlieka šias funkcijas:

11.1. organizuoja mokymus akreditavimo procese dalyvaujantiems ir jais tapti pretenduojantiems asmenims, siekdama užtikrinti jų kompetencijos atitiktį nustatytiems reikalavimams;

11.2. teikia ataskaitas Europos akreditacijos organizacijai (toliau – EA) ir sudaro sąlygas atlikti Agentūros kaip nacionalinės akreditacijos įstaigos veiklos vertinimą EA paskirtai ekspertų grupei;

11.3. dalyvauja EA ir tarptautinių akreditacijos organizacijų veikloje ir vykdo įsipareigojimus narystės pagrindais;

11.4. atlieka 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinančiame Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB su visais pakeitimais, nustatytas funkcijas;

11.5 atlieka gerosios laboratorinės praktikos principų laikymosi kontrolės institucijos funkcijas.

12. Veikdama kaip nacionalinė standartizacijos institucija Agentūra taip pat atlieka šias funkcijas:

12.1. planuoja ir koordinuoja visų veiklos sričių standartizacijos darbus, metodiškai jiems vadovauja, tobulina ir plėtoja standartizaciją Lietuvos Respublikoje ir organizuoja šios srities teisės aktų projektų rengimą; organizuoja ir kontroliuoja darbo programos įgyvendinimą;

12.2. organizuoja perimtųjų standartų ir perimtųjų standartizacijos leidinių redakcijų lietuvių kalba rengimą;

12.3. kuria nacionaliniuose standartuose ir nacionaliniuose standartizacijos leidiniuose, perimtuosiuose standartuose ir perimtuosiuose standartizacijos leidiniuose, kurių redakcijos rengiamos lietuvių kalba (toliau kartu – Lietuvos standartai ir standartizacijos leidiniai), vartotinus terminus, atlieka jų ekspertizę, tvarko šiuos terminus duomenų bazėje ir užtikrina jų prieinamumą visuomenei;

12.4. teikia rekomendacijas dėl teisės aktuose pateiktų nuorodų į standartus;

12.5. fiziniams ir juridiniams asmenims teikia standartų skaityklos paslaugas ir nustato šių paslaugų teikimo tvarką;

12.6. techniškai aptarnauja Standartizacijos tarybą;

12.7. keičiasi informacija apie Lietuvos Respublikos techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūrų teisės aktus, vadovaudamasis Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka;

12.8. suteikia lietuviškųjų atpažinimo kortelių leidėjo atpažinimo numerius ir nustato šios paslaugos teikimo tvarką;

12.9. rengia ir platina nacionalinės standartizacijos institucijos periodinį leidinį (LST biuletenį);

12.10. nustato Lietuvos standartų ir standartizacijos leidinių platinimo būdus ir kainų nustatymo metodiką.

III SKYRIUS AGENTŪROS TEISĖS

13. Agentūra, siekdama jai pavestų veiklos tikslų ir atlikdama jos kompetencijai priskirtas

funkcijas, turi teisę:

13.1. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir organizacijų, kitų asmenų informaciją ir dokumentus, kurių reikia Agentūrai skirtoms funkcijoms atlikti;

13.2. pasitelkti savo veiklai reikalingų ekspertų;

13.3. sudaryti sutartis ir susitarimus su Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių fiziniiais ir juridiniais asmenimis ir juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialais ir atstovybėmis;

13.4. prireikus sudaryti darbo grupes, nuolatines ir laikinas komisijas Agentūros kompetencijai priskirtiems klausimams spręsti, įtraukti į jas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, mokslo ir mokymo įstaigų ir organizacijų, kitų įstaigų ir organizacijų atstovus ir specialistus (suderinus su šių institucijų, įstaigų ir organizacijų vadovais), nustatyti jų sudarymo tvarką ir tvirtinti jų darbo reglamentą;

13.5. dalyvauti kitų valstybės institucijų ir įstaigų komisijų ir (arba) darbo grupių veikloje;

13.6. organizuoti konferencijas, seminarus ir kitus renginius;

13.7. gauti paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka;

13.8. žymėti nacionalinius standartus ir nacionalinius standartizacijos leidinius, perimtuosius standartus ir perimtuosius standartizacijos leidinius santrumpa „LST“;

13.9. kompensuoti technikos komitetų atstovų dalyvavimo išlaidas tarptautinių ir Europos standartizacijos organizacijų veikloje (darbo grupių ar komitetų veikloje).

14. Agentūra turi kitų teisių, kurias jai suteikia įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, įsakymai, Europos Sąjungos teisės aktai.

IV SKYRIUS AGENTŪROS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

15. Agentūros veikla organizuojama vadovaujantis ministro patvirtintais metiniais veiklos planais. Metinis veiklos planas rengiamas Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūroje įdiegta vadybos sistema pagal standartą LST EN ISO/IEC 17011 „Atitikties vertinimas. Reikalavimai, keliami atitikties vertinimo įstaigas akredituojančioms akreditavimo įstaigoms“ ir LST EN ISO 9001:2015 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai (ISO 9001:2015)“.

16. Agentūrai vadovauja direktorius, kurį į Agentūros vadovo pareigas priima ir atleidžia iš jų ministras Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Biudžetinių įstaigų įstatymo nustatyta tvarka.

17. Agentūros direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas ministrui.

18. Agentūros direktorius, be Biudžetinių įstaigų įstatymo 11 straipsnyje nustatytų pareigų, taip pat atlieka šias funkcijas:

18.1. organizuoja Agentūros darbą taip, kad būtų įgyvendinami Agentūros veiklos tikslai ir atliekamos Agentūros funkcijos, kad Agentūra atitiktų Reglamento (EB) Nr. 765/2008 8 straipsnyje nustatytus reikalavimus nacionalinėms akreditacijos įstaigoms ir Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 nustatytus reikalavimus nacionalinėms standartizacijos institucijoms, išlaikant akreditacijos ir standartizacijos funkcijas griežtai atskirtas ir nepriklausomas viena nuo kitos;

18.2. atstovauja Agentūrai teisme, kitose institucijose ir įstaigose arba suteikia įgaliojimus tai daryti Agentūros valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis (toliau – valstybės tarnautojai ir darbuotojai);

18.3. pasirašo įsakymus, įgaliojimus ir kitus vidaus administravimo dokumentus ir kontroliuoja, kaip jie vykdomi;

18.4. teikia Ministerijai metinę Agentūros veiklos ataskaitą, ministro reikalavimu atsiskaito už Agentūros veiklą;

18.5. atlieka kitas Atitikties vertinimo įstatyme, Standartizacijos įstatyme, taip pat kituose įstatymuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, reglamentuojančiuose akreditavimo ir standartizacijos procesą, nustatytas ir ministro pavestas funkcijas.

19. Laikinais nesant Agentūros direktoriaus (ligos, atostogų, komandiruotės ir kitais atvejais), jo funkcijas atlieka ministro paskirtas Agentūros valstybės tarnautojas.

20. Agentūroje sudaromi nacionalinės akreditacijos įstaigos patariamieji organai – šakos akreditacijos komitetai, kurie pataria Agentūrai specifiniais techniniais klausimais, susijusiais su atitikties vertinimo įstaigų akreditavimu.

21. Šakos akreditacijos komitetai sudaromi iš akredituotų atitikties vertinimo įstaigų atstovų, akreditavimo procese dalyvaujančių ekspertų, valstybės institucijų ir įstaigų, mokslo ir mokymo įstaigų, pramonės ir kitų organizacijų atstovų bei specialistų (suderinus su jų vadovais), kurių darbas susijęs su konkretaus komiteto veiklos sritimi.

22. Šakos akreditacijos komiteto pagrindinės funkcijos:

22.1. teikti pasiūlymus laboratorijų, sertifikavimo ir kontrolės įstaigų akreditavimo techniniais klausimais;

22.2. esant poreikiui, dalyvauti patirties pasidalijimo tarp vertintojų ir ekspertų renginiuose bei vertintojų ir ekspertų mokymuose;

22.3. esant būtinybei, teikti patarimus priimant sprendimus dėl akreditavimo, nagrinėjant skundus ar kitais su akreditavimo veikla susijusiais klausimais.

23. Akreditacijos taryba yra nuolat prie Agentūros veikiantis organas, kurio paskirtis – vertinti nacionalinės akreditacijos įstaigos veiklos nešališkumo ir objektyvumo principus, jų įgyvendinimą ir užtikrinti, kad akreditavimo veikla atitiktų visų suinteresuotų šalių interesus.

24. Akreditacijos tarybą sudaro ne mažiau kaip 9 nariai iš trijų akreditacijos veikla suinteresuotų šalių: kompetentingų valdžios institucijų, akredituotų atitikties vertinimo įstaigų ir mokslo institucijų bei nevyriausybinėse organizacijose, atstovaujančių vartotojų, verslo ar pramonės interesams. Akreditacijos tarybos nariai skiriami 4 metų kadencijai, tačiau prireikus Akreditacijos tarybos sudėtis ir narių skaičius gali būti peržiūrėti ir keičiami.

25. Akreditacijos tarybos pagrindinės funkcijos:

25.1. stebėti nacionalinės akreditacijos įstaigos veiklą ir teikti pasiūlymus dėl veiklos organizavimo tobulinimo ir dėl šakos akreditacijos komitetų sudarymo;

25.2. prisidedant prie akreditacijos sistemos formavimo ir plėtojimo, nagrinėti klausimus, susijusius su naujomis akreditavimo veiklos sritimis, akreditavimo procesą reglamentuojančių norminių dokumentų ir teisės aktų rengimu, nacionalinės akreditacijos įstaigos ir akredituotų įstaigų veikla, kitus strateginius akreditavimo sistemos klausimus ir teikti su tuo susijusius pasiūlymus;

25.3. teikti pasiūlymus dėl šakos akreditacijos komitetų sudarymo.

26. Agentūros, kaip nacionalinės standartizacijos institucijos, technikos komitetų sudarymą ir funkcijas reglamentuoja Standartizacijos įstatymas.

27. Agentūros vidaus auditą atlieka Ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyrius.

28. Agentūros vykdoma nacionalinės akreditacijos įstaigos veikla periodiškai vertinama kitų nacionalinių akreditacijos įstaigų vykdančių Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008 numatytą tarpusavio vertinimo procedūrą, kurios metu nustatoma, ar Agentūra atitinka nacionalinėms akreditacijos įstaigoms nustatytus reikalavimus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Agentūra reorganizuojama, pertvarkoma arba likviduojama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo ir Biudžetinių įstaigų įstatymo nustatyta tvarka.
